

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границю:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Щодня число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирнеш ми очи і душу ми вирнеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских свят о год. 6-й пополудні.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 5 ул. Ліндого. — Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Хаос і гр. Кільмансеґ.

Чим глибше в ліс, тим густійше. Чим довше гр. Тун здержує ся з своїм яким законом, тим більше путають ся поняття австрійських політиків.

На днях лучилась в долішно-австрійським соймі така пригода. Пос. др. Коп реферував внесенє Гофера, котрим сейже посол домагав ся у правительства управлєння якимого питання в Австрії. Резолюція, котру сойм мав ухвалити, гласила: звизає ся правительство до управлєння якимого справи дорогою парламентарною з виключенєм §. 14.

Над сею резолюцією вивязала ся широка розправа, в котрій взяли участь з визначнійших послів: кн. Аверсберг, гр. Фріс, кн. Альойс Ліхтенштайн, о. Шайхер і звисний Грегоріг. Перші два бесідники забрали слово в імени вірноконституційної шляхти, прочі в імени антисемітів, що становлять більшість в долішно-австрійським соймі.

Річи їх подаємо вірно в скороченю, але з гори зазначуємо, що як було пять бесідників, так всі пять мимо німецької Gemeinbuergschaft розійшлись в поглядах.

Кн. Аверсберг сказав: Правительство і сторонництва повинні доложити всяких заходів, щоби якимове питанє в Австрії порішити законодатною дорогою в парламенті. Всякий з нас був би рад, наколи би можна довести до парламентарного мира чесько-німецького. Маю надію, що інтересовані сторони приймуть ся за таке діло. Наколи би однак се не повелось, то треба правительству лишити свобідну руку і для того єсьм — закінчив кн. Аверсберг — за пропущенєм послідного уступу резолюції, котрим забороняє ся правительству ужити §. 14. — Кн. Аверсберг годив би ся проте на случай невдачі компромісу сторін на октройованє якимого закона.

Подібно подивив ся на справу гр. Фріс. Єго заява була коротка, але за те ясна. Треба правительству полишити повну свободу діланя, щоби лише довести до мира. Все одно, чи буде се довершене новими розпорядженями, чи октройованим законом, щоби лише покінчити з теперішним неладом.

Пос. Грегоріг заявив, що не буде ладу в Австрії, поки правительство не прожене жидів. Они, а не язык, суть причиною всякої біди. Се програма антисемітів, тою дорогою повинно пійти і правительство.

Кн. Альойс Ліхтенштайн сів на високого коня політики. Після єго погляду полагода якимого спору через парламент немислима. Ані Німці, ані Славяни не опустять з своїх домагань одной точки над йотою. В парламенті прийшло би опять до борби на вкучачки. Справу сю мусить взяти в руки правительство саме. Якимові розпорядженя Шремаєра (з 1880 р.), Баденього і Гавча були нещастєм для Австрії. Всі ті розпорядженя треба знести, усунути кривди заподіяні німецькому народови, завести язык німецький яко державний, а коли все те буде довершене, скли-

кати парламент і завізвати єго до ухвалєня якимого закона.

В кінци забрав слово ще духовний вожд антисемітів, о. Шайхер і сказав: Всі наведені способи не доведуть до ціли. Ані парламент, ані правительство не мають права управлєння якимове питанє в Австрії. Се належить виключно до компетенції краєвих соймів.

Як бачимо, то мвіня пятах речників розійшлись на пять вітрів. Один признав компетенцію до рішеня якимових питань парламентови, другий соймам, третий правительству, четвертий зробив всю справу зависимою від прогнаня жидів, пятому все одно, коби лише прийшло до згоди і ладу. Хаос і ще раз хаос!

Щож сказати нам про ті енуціяції долішно-австрійського сойму? Поважно і серію можна брати мабуть лише виводи кн. Аверсберга, котрий кличе до компромісу інтересовані сторони, а впрочім хоче полишити свобідну руку самому правительству. Так мабуть і буде. І в тім дусі заявив ся і намістник Долішно Австрії, взявши участь в хаотичній дискусії. Гр. Кільмансеґ говорив мабуть в імени гр. Туна. А суть єго річи містить ся в трех речєнях. «Правительство не буде потребувати брати ся за надзвичайні міри (§. 14.), наколи інтересовані сторони порозуміють ся між собою. Параграф 14. буде тоді злишний. Однак, щоб прийшло до порозуміня, треба більше самоотверженя, а меньше страху перед прилюдною опінією» — с. є. по нашому — перед тероризмом Шенерера.

Однак, при тім всім не можемо собі відказати приємности, розправитись бодай коротко з выводами кн. Ліхтенштайна. Колись сей князь був ревним защитником чеського державного права. Коли Чехи в 1879 р. вступили до державної ради, а Штремаєр в 1880 р. видав в їх користь якимові розпорядженя, кн. Ліхтенштайн був перший, що станув в зашиті сих розпоряджень. Майже через цілу єру гр. Таффого держав ся Ліхтенштайн программ Старочєхів, відтак перейшов в табор консервативно-клерикальний гр. Гогенварта, поки в часі коаліції не опинив ся між антисемітами, а враз з ними в німецькій Gemeinbuergschaft.

Вже ті акробатичні скоки і перевертєвєлять догадуватись, що «червоний» принц не має за собою ніякої минувшости, що могла би користно посвідчити про єго політичні погляди. Нам видавав ся він за єдно комівояжером політичним і ми находити єго завсїгди там, де з комина курило ся, с. є. при сторонництвах, котрим заповідалась яка-така будучність. Нині опинив ся кн. Ліхтенштайн в таборі антисемітів, але мабуть лише позорно. Єго бо найновіша енуціяція в горішно-австрійським соймі, в котрій домагає ся знесеня всяких якимових розпоряджень, виданих в користь Чєхів, а притім заведеня державної німецької мови — ся енуціяція не рїзнить ся нічим від програми Шенерера, так, що ми можемо єго вже сьміло зачислити до радикальної фракції Вольфа. Кн. Ліхтенштайн хоче передовсім знегувати всі національні здобутки Чєхів

і на тій «основі» — формальній tabula rasa — регенерувати Австрию яко «deutsche Ostmark» після рецепти Шенерера. Притім понав кн. Ліхтенштайн в суперечність сам з собою. Бо коли на вступі своєї річи не вірить, щоб якимовий закон можна ухвалити в парламенті, то під кінєць говорить за тим, щоби — по знесеню всяких якимових розпоряджень і октройованю закона о державности німецького языка — гр. Тун скликав парламент і сему парламентови предложив до ухвали що? — закон якимовий для Австрії!

Чєські і деякі німецькі дневники коментують заяву гр. Кільмансеґа догадом, що гр. Тун думає ще раз покликати чєських та німецьких мєнерів за зелєний стіл, щоби в посліднє спробувати компроміс. Не удасть ся ся послідна проба, то тоді возьме ся гр. Тун за ті «надзвичайні міри», про котрі в єго імени згадав гр. Кільмансеґ в долішно-австрійським соймі. Пожиємо — побачимо...

Річ пос. Вахнянина

при бюджетовій розправі.
(Кінєць).

В вчерашнім виданю «Руслана», в річи пос. Вахнянина про бюджет краєвий, зайшла на стор. 2 в 3 стовпци похибка, що пропущєно з манускрипту цілий уступ, через що вийшло таке, що чисто бюджетові справи помішано з політичними. Послідний (3) стовпець від слів: «Я укажу на Чєхію» і т. д. поміщаємо в другє.

Я укажу лишє на Чєхію. Там в сєгорічнім бюджеті преліміновано розходи на 22 мільонів, а доходи власні випєсять лєдвє 1,780,000. Той недобір покривають Чєхи маленькою участію в доходах з податку особисто-доходового з скарбу державного в сумі 680,000 зр., додатками краєвими 51 кр. від гульдєна, а вкінци позичками. В сїм році позичкою на суму 450,000 зр. В виду того кажуть Чєхи прикре, але правдивє слово правительству. Они кажуть іменно: держава забирає все для себе, має над 200 мільонів резерв, треба проте частину податку групового переказати краєм коронним, а частину податку домово-клясового повітам або громадам, а держава най обходить ся посередними податками. Така є рада Чєхів, від котрої ми далеко хибати стати не можемо. Подібну пієню засьпєвають мабуть небавом всі краї коронні, а ми, здає ся, будемо мусїти прилучити ся до сєго хору.

В справозданю Е. Е. п. реферєнта є маленький натяк на сєй modus distribuendi, але думаю, що за слабій. На сєй modus distribuendi треба би указати виразнійше. Треба — щоб так сказати — припустити спільний атак на державний скарб, інакше положєнє країв коронних безвихіднє. А наколи части, с. є. коронні краї занєпадуть, то мабуть і цілість, держава, не буде крїпка. Така постійна участь в державнім скарбі дасть краєм спроможність, почати інвестиційну роботу на продуктивні ціли, а сї продуктивні інвестиції будуть з часом жєрєлом доходів краєвих. Під сим взглядом могла би нам приміром бути Угорщина. Там перевєдєно доказ, що грїш вложєний на продуктивні інвестиції обогачує край, бо такі інвестиції суть відтак певним жєрєлом доходів для краю.

Сей проєкт, не новий, подаю проте під розвагу в Соїму, а здає ся мені, що фінансові знатоки зможуть вже сему проєктові надати конкретні форми.

Стілько про бюджет. Я стою на становиску, що нам треба з конечности змагати до децентралізації централістичної фінансової політики нашої держави. А коли вже про таку децентралізацію бесіда, то позвольте в Палата, що вступлю трохи на поле політичне, щоби з сего місця оправдати становище децентралізаційно-політичне, яке ми займаємо в віденському парламенті.

Наколи фінансовий централізм є причиною убожества коронних країв, то централізм політично-національний міг би стати початком кінця нашої держави. З того одного речення можна проте зрозуміти, длячого галицька делегація в віденському парламенті не могла зайняти иньшого становиска, як лише автономічне (браво!). Замаркували ми се становище від трех літ тим сильніше, позаяк з другої сторони віджили аспірації централістичні (так!), може копіовані з сусідної Угровщини, котрі то аспірації хотіли би з природного конгломерату австрійських народів витворити якусь одноцілну, для мене незрозумілу масу якоїсь німецько-австрійської народности. Ідея, чи лучше утопія ся не нова. Наші предки як і ми вчаси знаємо вже смак сеї утопії. Ми переживали часи Метерніха та Баха з їх абсолютистичним централізмом, відтак досвідчали на собі централізм конституційний. На щастє — природна еволюція австрійських народів була сильнішою від сеї утопії і не дивота, що система внутрішньої управи мусіла гнеть змінити ся. Нині бачимо лише кінець борби централізму з автономією, на разі з автономією коронних країв, а з сеї автономії країв з конечности мусить зродитись автономія народів.

Німці ратували свій централізм по можности всякими способами. В 1868 р. ратували єго тайним договором з Поляками та Італійцями. В 1871 р. поратував їх гр. Андрассі, а поратунк сей вистарчив їм аж до окупації Босни. Однакож від хвилі, коли Чехи рішили ся вступити до державної ради, починає ся вже декаденція німецького централізму. Ще раз слабій луч надії блиснув централізму в 1893 р., коли розважний Пленер склонив своїх Німців до так званої коаліції. Але луч сей погас з хвилию, коли пігмеї повалили Пленера. Послідній раз гр. Бадені пробував в 1896 р. винести Німців на достойне становище в Австрії, а заразом хотів їх помирити з системою рівноправности всіх австрійських народів. Але і ті заходи показались марними. Німці вступили добровільно на скісну площу і по правилах динаміки котять ся чимраз глибше в долину. Бар. Гавч хотів їх ще здержати на сій скісній площі, а і теперішнє правительтво рефлектує ще дуже на Німців. Гр. Тун узнав чейже яzikові розпорядження бар. Гавча лише провізоричними. Він кликав німецьку лівницю до ухвалення яzikового закона в дорозі конституційній. Кликав єї відтак ще до так зв. Grundzüge, на яких мав уложитись новий яzikовий закон. А і тепер рад би гр. Тун Німців видобути октройованим яzikовим законом з сеї матні, в котру они самі влізли.

А якеж було поведене Німців в послідних часах? Они домагали ся зразу відкликания яzikових розпоряджень; коли се не помогло, старались розбити правницю; потім жадали виліччю Чехів, відтак поваления кабінету, а тепер домагають ся німецького кабінету і національного централізму, сполученого з скарбовим централізмом та з геґемонією над всіми не-німецькими народами. А для декорации приходять ще: los von Rom! а навіть: los von Oesterreich! (браво!). І чи в виду сих забіганок становиско инше в державній раді оправдане? Думаю, що вповни оправдане, тим більше, що парламентарна правниця не сполучила ся лише задля чисельної переваги, а сполучила в собі елементи, о якости котрих можна сказати лучше слово, ніж про ті елементи, що зібрались на лівиди.

А до того виписала ся правниця на своїм прапорі оклики, що для нашої держави можуть бути лише спасенними, с. є.: переведене повної рівноправности всіх австрійських народів, а відтак бережене самоуправи. Оклики ті відповіда-

ють засаді *justitia fundamentum regnorum*, відповідають організмови Австрії яко конгломерату з різних народів, відповідають і тій правді, що сила цілости зависить від правильного, успішного розвою складових частиць. Здає ся, що галицька делегація витриває і на будуче на тім становиску національно-політичної децентралізації, а рівночасно для санації краєвих фінансів ушміє ся також о участь країв в доходах державного скарбу.

А тепер, позвольте вис. Палата, поговорю коротко про наші домашні справи.

Щаслива судьба рішила, що вільно нам в тім законодавчій тілі класти підвалини, під будучність обох народів. Які будуть підвалини, такий буде і будинок. Сей згляд мусимо мати заєдно на оці. Уложимо наші міжнародні відносини мирно, то з мира сего, як в загалі з мира, мусить поплисти лише добро, добро для вас, добро для нас. Мені шкода, признаюсь, тих 38 літ конституційної свободи, що не завсїгда уміли репрезентанти обох народів — а може і не хотіли? — використати щасливе положене розпоряджання собою так, як би належало ся. Ми нераз розходились з горичю в груди. Добре, що ті часи поволі минають. Добре, що ми уміли себе більше вирозуміти, бо по вирозумінню мусить прийти і до порозуміння. А здаєсь, що не ошибаю ся, наколи скажу, що тут в соїмі, а ще в більшій мірі в віденському парламенті репрезентанти обох народів зайшли вже досить далеко по тій дорозі вирозуміння. На жаль, край і суспільність наша не далеко ще пішли в тім напрямі, ледви може вступили на указану нами дорогу. Жаль, що обі суспільности, руска і польска, не зрозуміли, що борба лише розслабленю: виходить правильно в користь когось третього, обом народам найменше прихильного. І длятого, думаю, повинні ми заєдно мати на очех аксіом, що нам поодиноким і всій суспільности треба стреміти до поправки сих відносин. А вжеж виконати сю поправу повинні передовсім правительтво і власти автономні. Оба ті чинники мусять усувати все, що нас взаємно болить, що нас ярить, в чім відчуваємо кривду і через що ми розходимо ся.

Панове догадуйтесь, що в мене на гадці яzikова справа. Народність і яzikова справа, се два моменти нерозлучні. А що з яzikовою справою треба обережно обходити ся, позаяк она дуже лоскотлива, то на се доказ маємо в цілій Австрії, де яzikове питанє викликало так великий розстрій. Длятого я в сій хвилі маю до правительства той один постулат, щоби оно з всею строгостию берегло точного виконувания тих всіх яzikових розпоряджень, які видало центральне правительтво в користь національних прав руского народа.

О се упоминали ся ми тому рік, о се упоминаємо ся і нині, позаяк получене на тім поли дуже незначне. Тут і там підвластні органи поступають ще самовільно, мов би не було ніяких яzikових постанов; поступають самовільно, з оскорбою прав нам признаних, на шкоду наших інтересів і проти інтенцій тогорічної одноголосної соймової ухвали, котру то ухвалу приняло в правительтво за свою.

Не хочу я розводити тут ніяких жалів, бо і не належу до людей, що плачуть. Не хочу і провокувати нових резолюцій. Ми на разі не ідемо поза границі існуючих розпоряджень яzikових. Але з другого боку домагаємо ся, щоби в правительтво стояло на сторожи тих мінімальних національних прав, які нам доси признано (Браво!).

Руский голос в справі миротворної конференції.

«Буковина» заміщає таку відозву рускої академічної молодіжи з Відня:

Товариші!

По всім усюдам культурного сьвіта знайшов голосний відгомін царский проєкт розоруження. Борцем за одно з головних жадань сучасного сьвіта явив ся перед форум усеї людскости той, на котрого ми змушені дивити ся як на заступника тьми, ворога поступу і свободи, як на того, чия рука по містецьки володіє канчуком і кує кайдани. Симпатичний сам со-

бою проєкт стає дуже сумнівним, коли виходить від такої особи.

Так дивлять ся на него всі, що мали нагоду закоштувати хотяй часть солодоців царского правління; не можемо дивити ся инакше й ми, на котрих шкірі виписали руки північних деспотів глибокими ранами реєстр царских благодатій.

Ми вже доборолись до самого краю!

Заборонена в Росії наша мова, на Україні володіє постійно свого рода стан облоги, що віддає кожду одиницю під поліційний догляд. Маруся Вітрова гине у вязниці непорочною жертвою за нашу ідею, Павло Граб пропадає безслідно в пустинях Сибіра. Як фальшиво мусить звеніти клич царский при акомпаніменті, на котрий зложились стогін мучених, плач кривджених, свист канчука і брязкіт кайданів!

Та не тільки обурене пригніченого народу диктує нам ті слова, з котрими до Вас звертаємось.

Концерт европейский гомонить від давна. Всі народи найшли там своє місце і грають разом стару сімфонію, сімфонію гнети і неправди. Крайна вже пора, щоб «Ще не вмерла» загомоніла там великим звуком волі і поступу і рівного права всім. Хай хоч брязкіт кайданів, котрими скований 30-мільонний народ буде тиранам страшним протестом, криком Прометея, що не вмере ніколи, хоч єму лютий орел византийский безнастанно довбе ребра, серце розбиває.

Товариші! Обовязком нашим напнятнувати лицемірство північного деспота і розкрити незримі очи на неправду і кривди заповідні України!

Обовязком нашим показати, що ми памятаємо все про сю часть України, що стогне під кормигою московскою. Брати наші зпід царя мають руки звязані. Не можемо надіятись, що старі — заняті реальною політикою — патріоти галицькі возьмуть ініціативу в сьому ділі.

Сама наша молодіж мусить забрати тут голос.

Тому кличемо Вас, Товариші, до спільної акції. Скличте негаючись у себе нараду і на ній обговоріть справу можливо найскоршого маніфесту усеї української академічної молодіжи в Австрії, над котрою не висить кнут московского деспота.

Знаємо, що голос наш не дійде там, де будуть радити над царским проєктом і що не буде він мати впливу на хід нарад...

Ми свідомі одначе сего, що питанє наше національне не є питанєм галицько-буковинським, але загально українським, і що обовязком нашим зазначувати се при кожній нагоді.

Ми переконані, що питанє се — питанє европейске і що Европа не сьміє перейти над ним раз на все до порядку денного, а хотяй би толерувати наші кривди і неволю.

Ми переконані також, що тепер добра пора заговорити про себе перед сьвітом, проголосити уже раз з повною енергією і нетасною свідомостию постуляти українского народу.

У Відня дня 24-го марца 1899 р.

Іменем української молодіжи академічної.
В. Старосольский, Роман Сембратович,
студ. прав. студ. прав.

Засади і організація сільских кас щадничих і позичок системи Райфайзена.

(Дальше.)

Вже кілька разів приходило нам порушати засади, після котрих поведать ся спілки Райфайзена при уділюваню кредиту своїм членам. Тепер ходить о представлене тої сторони діяльности спілок в загальнім образі.

Не є цілею спілок повіреними собі фундами так оперовати, щоби звідти для капіталістів пили найбільші користи, але перестерігаючи старанно безпеченства капіталів, відданих спілці до ужиткованя, помагати членам через уділюване їм кредиту, яко средства до поліпшеня їх биту. Проте не вистарчує хотяй би цілковита реальна порука, яку подає стараючий ся о позичку, щоби вдоволено єго бажаню. Противно, заряд спілки повинен відмовити кредиту, если член не має совісного наміру ужити єго в добрій ціли, що годить ся з намірами і задачею

спілки, если характером і особистими прикметами не дає в тім взгляді задоволяючої поруки. Протівно, може дістати пожитку такий член, котрого маєткові обставини не дають ще самі собою для спілки цілковитої поруки, але котрий діставши відповідних речителів, знаний буде зарядови зі свого особистого характеру, пильності, тверезости і запопадливости. Если зміг позискати для себе довіряючих єму речителів, так проте заслугує на довіре і попере те зі сторуни спілки. Перше проте питанє, звернене до члена, зголошуючого ся о пожитку, повинно змагати до переконавья ся, на яку ціль потребує сего кредиту.

Цілею, що заслугує на увагленє, є передовсім: продуктивне ужитє позички на закупно корови, господарских зврядів, частини ґрунту, будову або на праву дому і т. и. численні видатки.

Але згідним з цілями і задачею спілок Райфайзенівских є не лише такий безпосередно продуктивний кредит, хотяй займає найважніше місце, але також кредит посередно змагаючий до поліпшеня господарских відносин члена. Ту належить в першім рядї поборюванє лихви. Если член з причини нещастя був змушений удати ся о поміч до чатуючого лихваря, котрий зловивши жертву, умів підступно і зручно туюж визискати і если до завязаної спілки звертає ся з просьбою о пожитку в ціли увільненя ся з рук лихварских, сповняє спілка свою задачу і заразом добре діло, коли подає прихильною рукою поміч. Поборюванє лихви даєть ся в дуже многих случаях сполучити навіть з безпосередним а додатним впливом на поліпшенє господарских відносин людности округа спілки, то значить, що кредит такий може стати ся просто продуктивним, іменно при так званих протоколярних продажах (Verkaufsprotokoll), як також екекційних ліцитаціях маєтків селянских. В протоколярних продажах беруть уділ три сторони: спродаючий, набуваючий, котрий не посідає готівки, а хоче предмет продажі набути, і капіталіст, котрий достарчує готівки. Всі обопільно порозумівають ся між собою. Приходить отже наперед до порозуміння з огляду на ціну, котра в протоколї продажі має фігурувати. Але капіталіст, що платить за набуваючого готівкою (цілу або частину, яка бракує набувачому до потрібної суми), вималяє собі у спродаючого відповідну, звичайно дуже добру провізію, котру отрочує при виплаті готівкою. Набуваючий же відступає протокол продажі капіталістови, лихвареви на так довго, доки єго довжник не сплатить єму умовленими ратами цілої протоколярної ціни купна разом з процентом. Такі продажі в Німеччинї суть на порядку дневнім, а походять звідси, що маючий охоту продажі не знайшов би часто такого, щоб набув, або під умовами еще некористійшими, а залежить єму на тім, щоби цілу готівку відразу одержати. Найлучше очевидно на тім виходить посередник капіталіст-лихвар. Проте спілкам отвирає ся користне для них, а спасенне для спродаючого і для набуваючого поле діяльности через обнятє ролі посередника, з тою ріжницею, що тоту ролю сумлінно і без визисканя сповнить. Є се заразом для спілки найменше ризиковний інтерес, бо першою порукою є сам предмет купна і продажі на підставі цесії. Опісля набуваючий мусть окремо зобовязати ся і доставити речителя, що уділену титулом ціни купна пожитку умовленими ратами сплатить. В той спосіб зиск лихваря в малій часті перейде на спілку, а в більшій часті розділить ся між спродаючого і набуваючого, а над все запобіжить ся дальшому визискваню, котрого жерелом стають ся цесії протоколярних продажій в користь лихваря.

(Далі буде).

З політичного поля.

Бута німецької лівци проявляє ся чим-раз визначнійше. Небавом по вічу Вольфа у Відні зібралась стирийська шляхта в Градци. ґр. Штірк, що стоїть на чолі опозиційної шляхти (але під командою Шенерера), видав там новий оклик, сказавши, що Німець є «первородним сином Австрії» та що з того титулу належить ся єму верховодство над Славянами.

По великодних сьвятах зберуть ся 9. цвітня на зазив Функого менери лівци, щоби — тихцем — уложити постуляти німецького народу. Грабмаєра не запрошено на сю конференцію чи конспірацію. Тиролю випав з рахунку.

Берлінський «Reichshot» накликає Германів до складок на пропаганду протестантизму в Австрії. А як би нам захотілось збирати складки на пропаганду католицизму в Німеччині?

В Градци стирийським обходжево в германьським товаристві «Vidar» роковини смерти Бісмарка. Шенерерянин Іро жалував ся, що не може всего сказати зібраним пангерманам, що в него на душі. Він обмежив ся проте лише на критику Grossgruendler-ів, назвавши їх Scheindeutsche, політичними Gigerl-ями і Schwarzgelber-ами, котрих треба винищити до викорінка.

«Leitmeritzer Ztg.», орган Функого, пише в хвили якогось lucidum intervallum: Ми Німці добрі до механічної опозиції. Ми здержали парламентарну машину, але до позитивної роботи ми нездалі. В нас нема провідників. Ми лише на позір згідні. Наколи би ми завтра прийшли да власти, то вже позавтра почувались би між собою. Не знати навіть, котре з численних сторонництв наших репрезентує німецький нарід в Австрії?

Протестантизм не є вже справдішною вірою Німців. Вольф вступив на хибну дорогу, пропагуючи єго в Австрії. Дневник «Heimdal» що стоїть на сторожи пангерманізму, написав на днях, що віра Лютра се простий обман пасторів. Кождий пастор толкує старий і новий завіт по своєму. Дійсна віра Німців — німецькість. Бути Німцем, значить більше, як бути христианином або протестантом. Sic!

Дійсну причину, для якої так тяжко приходить ся менерам лівци уложити позитивні політично-національні постуляти, розкриває берлінська Kreuz-Zeitung. Уложити такі постуляти не тяжко, але тяжко звести в одно понятя і претенсії радикалів з жадами уміркованих. Капітулювати перед радикалами стидно, а виступити против них — боязно.

О скілько Німці боять ся Чехів, свідчить факт, що навіть в консервативно-клерикальнім соїмі Горішної Австрії ухвалено на днях закон (на внесене посла Беега), що язиком шкіл і автономних властей може бути лише язик німецький. Соїм, сказано, має обовязок заховати німецькість Горішної Австрії яко історичної німецької індивідуальности, для грядучих поколінь. Соїм сей, видко, не числить ся з флюктуацією народів. Але чи закон на папери здержить природний розвій народів в Австрії? Чеський становий соїм видав в 1618 р. подібний закон для оборони чеськости, а мимо того Німці розсіли ся далеко і широко в Чехії.

Новинки.

— До Русинів міста Львова видав виділ товариства «Шкільна Поміч» отсю відозву: Наше товариство «Шкільна Поміч» осьміляє ся вислати до львівских Русинів свого курзора для збираня членських вкладок або добровільних датків. Ціль наша є гумантарна а заразом і патріотична: допомагати бідній рускій молодежи в руских народних школах у Львові до науки, а притяганем до руских шкіл виховувати єї в привязаню до рускої народности і рускої церкви. Хто знає, як красний вплив ті школи серед нашої львівської суспільности вже доси зділали, не відкаже їм певно щироґо сочувства. Однак нам приходить дуже тяжке сповненє нашої задачі, бо число рускої молодежи зростає що-раз більше, а з другої сторони не стало нам значної піддержки, яку ми в попередних роках від пок. Кардинала а також з галицької каси ошадности (200 зр.) зазнавали. В сім прикрім положеню звертаємо ся тим більше до рускої публики і просимо горячо, щоби не відказували бідній рускій молодежи своєї ласкавої помочи.

— Конференція мирового. До розпорядимости мирової конференції віддала голяндска королева Вільгельміна свою палату «Гуштайн Борх». Ся конференція буде складати ся з трех секцій. Кожда секція буде працювати самостійно під проводом спеціально вибраного презеса. Результат нарад поодиноких секцій буде опісля предложений на конференції загальній, котра ухвалить остаточну постанову. Придленє членів конференції до поодиноких секцій відбуде ся через льосованє. На случай рівности голосів будуть рішати презеси всіх трех відділів, кот

будуть творити в сей спосіб рід мирового суду. В конференції возмуть участь всі европейські держави, з виїмкою княжества Монако, а крім сего Сполучені Держави північної Америки, Перзья і Сіям. Що до держав полудневої Америки, то они і без конференції готові до роз'оруженя.

— Пятнистий тиф панує епідемічно в Скалаті. З тої причини тамошне староство повідомило всі громади, що торги відкликані аж до дальшого зарядженя і щоби громади, де покаже ся хоч один случай тифу, зараз доносили до староства.

— Адміністраційний трибунал у Відні відкинув дня 29-го с. м. рекурс лат. єпископа в Перемішли, внесений против виміру заробкового податку за копальні нафти, наложений на него галицькими фінансовими властями. Наслідком сего єпископ буде муєв заплатити чверть міліона зр. залеглого податку.

— Крадежи в церквах. В Славску підкопав ся до церкви злодій, розбив одну скарбону і забрав з неї гроші. Другу, в котрій були гроші паперові, лишив. Але стара шістка, о котрій памятав сьвященик, що находить ся в скарбоні, зрадила перед людьми злодія. Є се місцевий селянин, ґреб. — В селі Сколім вліз злодій вікном до церкви і украв зі скарбони понад 400 зр., що були призначені на на праву старої церкви. Злодія ще не відкрито.

— Збанкрутований князь. Перед кількома днями розіслано гончий лист за князем Юриєм Гікою, що належить до перших княжих родів в Румунії. Той князь був в послідних часах директором цирку. Перед кількома роками оженив ся з церковною артисткою, мимо волі родини, але недовго потім розвів ся з нею. З своєю трупою гостив кілька літ тому в Варшаві, але що інтерес ішов зле, Гіка звинув буду і переніс ся на якийсь час до Станиславова. І тут цирк не дописував. Потім старав ся о концесию на цирк у Відні, не дістав єї задля браку гроший і утік. Тепер глядять за ним власти, бо наробив багато довгів.

— Сибір стане ся незадовго цвітучою ділянкою великого промислу, до чого дають запорук величезні богатства мінеральні і невичерпані засоби матеріялів на опал, а надто сусідство густо заселених хінських провінцій. Окрім повстаючого сибірського товариства торговельного з капіталом 3 мільонів рублів, з Петербурга переносять ся на Сибір фабрики паркетів і сукна з капіталом 18 мільонів рублів, з Росії полудневої вибирає ся товариство, експлюатуєє богатства гірничі, а з Бельгії підприємство будови машин і т. д.

— Дрібні вісті. Шеф секційний Гальбан, директор канцелярії парламенту, занедужав небезпечно у Відні, по повороті з відпустки. — Почтмайстриню Пуржицку, обжаловану о спроневерє 2.000 зр., увільнив новосандецкий трибунал присяглих одноголосно від вини; послідна розпирала тягнула ся майже цілу ніч. — В Ленгівні під Йордановом Валентий Буда, везучи домів стяту осіку, посварив ся з своїм шваґром Йойсефом Чищанком і убив єго ударом кола. Злочинник віддав ся сам в руки власти. — В Фратівях нових на Буковині згоріла в хаті в часі пожару Берля Дразіновера з двома дітьми.

Телеґрами.

Відень, 1. цвітня, Тиролюский соїм скликаний на 11. цвітня, істрийский, горицкий і триєстинський на 15. цвітня. — Промисловці австрійські вручили правительству пропамятне письмо, в котрім упоминають ся о реактивованє парламенту, щоби порішити вже раз справу угоди митово-торговельної з Угорщиною. — В старостві чеського Саду зголосило 25 осіб свое виступленє з католицької церкви. — В München-г Neueste Nachrichten появились опять сплетні про наміренє цїсарем подружє, сим разом з сестрою іспанського короля Альфонса, Марією де ляс Мерседес, або з княгинєю Парми, сестрою помершої недавно болгарської княгині Марії Людвиги.

Прага, 1. цвітня. В чеськім соїмі мають по сьвятах почати ся політичні розправи над внесенєм Скарди о реформі виборчій і над внесенєм Енґля що-до становища чеського народу до відповіді цїсаря на торічну адресу соїму. Міністер Кайцль не виїде до Праги на конференцію Чехів з Німцями. Вість ся показала ложною.

Петербург, 1. цвітня. «Правит. Вєстнік» доносить, що по причині забурень виключено всіх студентів з університету. Нові вписи назначені до 5. цвітня.

Вешінґтон, 1. цвітня. З Филиппин доносять, що генерал Отіс, побідивши повстанців, заняв їх головну квартиру Мальольо.

Рудольф Ачкевич

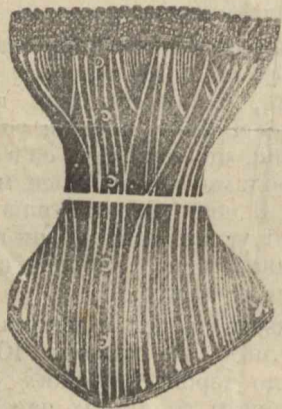
швець,

у Львові, уліця Сикстуска ч. 23. (стара пошта)

поручає готову обув свого виробу, переважно для **Ховеньства і П.П. військових** — привимає також замовлення всілякого рода так місцеві як і з провінції.

На міру вистане старий оказ.

201 47—52

Горсети, рукавички, шельки підв'язки, бандажі всіх систем

поручає

Г. ГАЛЯНТОВСКИЙ

У ЛЬВОВІ,

площа Бернардинська ч. 3.

ЛЕВ ЛОПАТИНСКИЙ.

ДО БРАЗИЛІЇ!

Драма з галицького еміграційного руху в 4. актах.

Ціна книжки брошурованої в картоні 35 кр., оправленої в полотно з хорошими витисками 50 кр. — На поштову оплату 5 кр.

„СВЕКРУХА“

комедія в 3 актах з сільського життя.

Ціна книжки брошурованої 30 кр., оправленої в полотно з хорошими витисками 45 кр. — На поштову оплату 5 кр.

Замовлення з провінції у автора ул. Сакраменток ч. 10, Львів.

У Львові набути можна в Ставропигійській книгарні.

Артист.-літературні Новини

виходять книжками величини 5—7 печатних листів. Зміст: беллетристика і поезія, оригінальна і перекладана. Програма в заголовку: сильніше узгляднюване артистичного викінчення навіть найбільш тенденційних творів, — артизм у змісті і формі.

Ціна книжки з пересилкою: 1 кор.; оздобно оправної 2 кор.

Видавець: М. Заячківський, Львів, уліця Зибликевича, число 34.

ЛЕВ НОВОСАД

(практикант віденський)

у Львові, ул. Крута ч. 7,

виконує мужеску, дамску і діточу обув, також чоботи з холявами для духовенства по як найприступнійших цінах.

Рівнож приймає репарації калюшів. — З провінції вистане старий оказ на міру.

136 93—140

Хорі на легкі, горло, гортанку і астму!

Хто раз на завсїгди бажає позбути ся слабости легких або горла, хотяби найупірнійшої, або астми, навіть дуже задвненої і на позір невилічимої, сей негай не гербату для хронічно хорих на легкі і горло **A. Wolffsky-ого**. Тисячні подяки дають гваранцію великої уздоровляючої сили тої гербати. Пакет на два дни 75 кр. Брошура (описане ужитя) задармо. Правда лише у

A. Wolffsky-ого, Berlin, Nr. 37.

Цїнники gratis i franco.

20% ДЕШЕВШЕ ЯК У ВІДНІ!

ДОСТАРЧАЄ ВСІЯКІ КАВЧУКОВІ ДРУКАРНІ ЧЕРЕНКОВІ ПЕРШЕ ГАЛ. ЗАВЕДЕНЕ РИТОВНИЧЕ ВАРСТАТ ДЛЯ ВИРОБІВ З МЕТАЛОЮ, ЛИТИХ НАПИСИЙ, МАЛЯРСТВА ШИЛЬДІВ І ФАБР. СТАМПИ ЛІЙ КАВЧУКОВИХ І ПРОЧ.

І ДРУКАРНІ ТАКОЖ З ЧЕРЕНКАМИ РУСКИМИ!!!

ГЕНРИК ШАПІРА

ЛЬВІВ, УЛ. КОПЕРНИКА Ч. 3.

(ПОВІЧ АПТИКИ ПЕТРА МІКОЛЯША). 146

ГАРМОНІЮМ

до науки сьїву церковного виготовляє спеціально парова фабрика інструментів

Івана Сливинського

у Львові, ул. Коперника ч. 16.

За порукою дає на рати. Прошу жадати цїнника.

Іван Сливинський

фабрикант органів і гармоніюм у Львові.

1025

Вейлякого рода

інструмента музичні

найдешевше в виключнім фабричнім складі

I. Капраліка у Львові.

147

Цїнники даром.

Зміна ьокалю.

Заложена фірма в року 1877-ім

Вольф Кавфман

перенесла ся з уліці Трибунальської ч. 1. на ул. Лукасінського ч. 4. (площа Каструм), філія ул. Театральна 16.

Ново відкритий

СКЛАД МЕБЛІВ

також і ви́позичальня

заемотрена в вейлякі знаяди почавши від найбогатших до найскромнійших. Цїлі урядженя для покоїв до спавя, салонів, їдалень і др. — Меблі оріхові, ольхові, чорні, також зелізні і гнуті, зеркала і т. д.

Цїни низькі і сталі.

З поважанем

В. Кавфман,

ул. Лукасінського ч. 4.

Галицький Банк кредитовий

почавши від 1 лютого 1890 видає

4% АСИГНАТИ КАСОВІ

з 30-дневним виповідженєм,

3% АСИГНАТИ КАСОВІ

з 8-дневним виповідженєм,

а всі иньші находячі ся в обігу 4 1/2%. Асигнати касові з 90-дневним виповідженєм будуть опроцентовані почавши від дня 1 мая 1890 по 4% з 30-днев. речинцем виповідженя.

Львів, дня 31 січня 1890.

Дирекція.

Учитель

орган руского Тов. педагогічного двотижневника педагогічно-наукового, виходить від 1-го червня 1889 у Львові ул. Вірменська ч. 2. Передплата на цілий рік 3 зр., на пів року 1.60 кр., на чверть року 1 зр.

РОБІТНЯ СУКОНЬ ДАМСКИХ

Емілії Соколовскої

у Львові, Ринок ч. 29., 1. п. приймає ласкаві замовлення і виконує їх густовно і по приступних цінах.

НАУКУ КРОЮ уділяє в осібних годинах Замісцеві панночки приймає на помешканє

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовлення і посередничить в закупнї:

Сьвітло церковне

впрост з фабрики Іа по 70 зр., Іа по 64 зр. за 100 кіл. лосо фабрика.

Вино

в бочках о 135 літрах, а то Самородне почавши від 70 зр. за бочку лосо місце продукції.

Зі складів висилає: **КАВУ** по 5 кіл. послілках почт. в ціні по: зр. 9-20, 10-20, 10-70, 11-20, а спеціальність по 12-20 франко **ВИНО** в 5 кіл. барилках по зр. 3-, 3-70, 4-10, 4-90 франко. — Иньші товари по умірених цінах. 78-?